

JM/TA/SR/rmä

Lausunto

26.11.2015

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

stv@eduskunta.fi**LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSISTÄ 106/2015 vp ja 128/2015 vp SAIRAUSVAKUUTUKSEN SÄÄSTÖJEN TOTEUTTAMISEKSI**

Pääministeri Sipilän hallituksen hallitusohjelman mukaan lääkekorvauksiin kohdistetaan 150 miljoonan euron säästöt vuodesta 2017 eteenpäin. Vuoden 2016 talousarvioesityksessä lääkesäästöjä aikaistettiin niin, että säästöistä 50 miljoonaa euroa olisi toteutettava jo vuonna 2016. Hallitus antoi tähän liittyvän esityksensä 106/2015 vp eduskunnalle lokakuun lopussa.

Hallituksen esityksen eduskuntakäsittelyn aikana 24.11.2015 hallitus antoi eduskunnalle täydentävän hallituksen esityksen 128/2016 vp, jonka mukaan vuodelle 2016 suunnitellut säästöt lääkekorvausmenoihin puolitetaan 25 miljoonaan euroon. Pidämme vuoden 2016 säästöjen puolittamista ehdotetulla tavalla erittäin myönteisenä.

Säästöjen aikaistaminen vuodesta 2017 on kuitenkin sinällään erittäin valitettavaa. Se on johtanut lyhyeen valmistelu-aikaan, mikä jätti käytettäviksi vain nopeita mekaanisia säästökeinoja rakenteellisten uudistusten sijaan. Lisäksi vuodelle 2016 on jo aikaisemmin säädetty yhteensä 26 miljoonan euron säästöistä valtion sairausvakuutuksen lääkekorvausmenoihin.

Säästökeinojen huolellisen valmistelun tarvetta korostaa se, että 150 miljoonaa euroa on noin 12 % sairausvakuutuksen lääkekorvausmenoista. Lääkekorvausmenojen kasvu on ollut viime vuosina hyvin maltillista siitä huolimatta, että samanaikaisesti väestö ikääntyy ja terveydenhuolto muuttuu uusien hoitomuotojen avulla entistä avoheitopainotteisemmaksi.

Kannatamme ehdotusta toteuttaa elinkeinoelämälle kohdistettu osuus säästöistä lääkealan toimijoille kohdistettavalla määräaikaisella palautusmaksulla. Määräaikainen palautusmaksu ei hankaloita vuoden 2017 säästökeinojen valmistelua, vaan silloin voidaan hakea ensisijaisesti terveys- ja lääkepoliittisesti perusteltuja keinoja säästöjen toteuttamiseen. Palautusmaksu ei johda lääkeyrityksissä laajoihin yt-neuvotteluihin, joten jäsenyrityksemme voivat edelleen työskennellä menestyksekkäästi saadakseen uusia tutkimusinvestointeja Suomeen. Näin voimme täyttää lupauksemme terveysalan kasvustrategian toimeenpanossa kasvun, investointien ja uusien työpaikkojen luomiseksi.

Palautusmaksussa kaikki lääkealan toimijat osallistuvat tasapuolisesti valtion tiukasta taloustilanteesta johtuvaan leikkaukseen. Säästöjen toteuttaminen palautusmenettelyllä on myös potilaiden näkökulmasta kestävä vaihtoehto, sillä se ei aiheuta korvattavan lääkevalikoiman kaventumisen riskiä niissä tapauksissa, joissa suomalaisen ja eurooppalaisen hintatason ero on jo muutenkin epäedullinen.

Lääkealan toimijoiden osuus säästötarpeesta olisi täydennetyn hallituksen esityksen mukaan 12,5 miljoonaa euroa. Lääkeyritykset kattaisivat tästä palautusmaksuna merkittävän osan eli 6,9 miljoonaa euroa. 3,5 miljoonaa euroa elinkeinoelämälle kohdistettavista säästöistä katettaisiin ottamalla lääkelaastareita vaihtokelpoisten valmisteiden listalle. Vaihtokelpoisuus johtaa pysyviin säästöihin, mikä tekee siitä elinkeinoelämän säästökeinona erilaisen kuin kertaluonteinen palautusmenettely. Pidämme lääkelaastareiden vaihtokelpoisuutta epäoikeudenmukaisena muutamaan yritykseen epätasaisesti kohdistettuna säästötoimenpiteenä.

Kuten hallituksen esityksessä on todettu, kansainvälisesti vertailtuna suomalaisten potilaiden maksuosuus lääkekustannuksista on ollut keskimääräistä korkeampi. Korkeat lääkemeno yhdistettyinä moniin muihin sairauden aiheuttamiin kustannuksiin sekä mahdollisesti heikentyneihin tulonhankintamahdollisuuksiin voivat johtaa kasautuviin toimeentulon ongelmiin. Tästä näkökulmasta pidämme hyvänä, että myös potilaiden omavastuuosuuksiin esitettyjä korotuksia pienennetään 12,5 miljoonaan euroon.

Vuoden 2017 lääkesäästöjen valmistelussa on olennaista pyrkiä löytämään sellainen toimenpiteiden kokonaisuus, joka mahdollistaa lääke- ja terveystaloudellisesti kestävien rakenteellisten uudistusten toteuttamisen. Huolellisella ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa tapahtuvalla valmistelulla voidaan löytää keinoja, joilla pystytään sekä rajoittamaan potilaiden ja yhteiskunnan lääkekustannusten kasvua että parantamaan potilaiden lääkehoitoja ja niiden onnistumista. Huomio tulisi kiinnittää ennen kaikkea rationaalisen lääkehoidon toteuttamisen tarjoamiin mahdollisuuksiin. Haluamme osaltamme olla mukana tässä työssä.

Kunnioitavasti

LÄÄKETEOLLISUUS ry

Jussi Merikallio
toimitusjohtaja